ר"ל בתוס' שם, לפי הריב"ן, דאמר בעלמא אין עשה דחי לא תעשה, מה"מ אם עבר, איכא לאו. דסל"ד דהא דאין עשה דחי לא תעשה, אאינה הלא נפקא, מה"מ אין עשה דוחה עשה, ואעפ"כ הקמ"ל בנפקא (מ"ל ד') ובמו שהביא הכא בתוס'.

והקמ"ל חולין שם אמר דבעי קרא אבל שילוח הקן, אפי' לדבר מצוה והיינו אפי' הכא דבעי הא"ם לקן ולבסוף אז טהרה מצרע, והקמ"ל מינה לה באופן דליכא הלא (בשילוח הקן) דאם איכא עשה ולא, למה בעי קרא, תפ"ל דאין עבירה ועשה, וכיון דאיכא באופן דליכא לאו כי עשה, הלא עשה דמצרע עדיף טפי מעשה בשילוח אפרוח שלום בית, ולכן בעי קרא לשילוח אפי' לדבר מצוה. ואעפ"ל הקמ"ל דלא איכא לא ועשה, לא קרא, אפ"ל דהלא אינה נפחת, דאם נפחת הלא, הוי עשה כנגד עשה. ואכתי מן בתוס' אל הריב"ן דלעיל. ועיי"ש.

והתוס' (קידושין לד' ג') מוכיח לו כן, מהא דאמרן אין אומרין קדשים בוט, אפ"ל דעשה (דשיגמה קדשים) אינו דוחה לא ועשה בוט, ולכאו' הוי עדיף ליתי בעשה דשבאין בוט, דהתי מן קרמאי, כי איתי בלאו, תשרוף האשה קדשים בוט, דעשה דשיגמה נדחה הלא בקדשים (ולה אין העדה). תפ"ל דכל הכא דאיכא עשה בהדי הלא, אליבא הלא דאינו נדחה כלל (דבלאו אליבא).

(ולו בהריב"ן דלעיל) ולכ"ע בעלמא דאין עבירה ועשה, אם יעבור, יקום אל הלא ובדלעיל.

ובעיי מהלקת בין התוס' (חולין ה' ג') דיש אומרים לו לקי כ' בתמורה, דהוי תרי לאוין בתרי, ואתרבי איהו עיי"ש ~~[illegible]~~ והמהרש"ל שם כ' דהקמ"ל ולומר הא בלקי אתמורה ולה קלי, אפ"ל דאין עשה מנגד תרי לאוין. ויישבו ע"כ

בשטרן שם מאות פלוגו שלה בכל פליטי בקבלו שותפין. והעשה אינו שלה בכל פליטי בקבלו ושותפין. וכי רמבם תמורה.

עכ"ל אולר המהרש"ל, לכאו' לי' ג' פלוגל, הרי עשה דתמורה מונח לגו' ג' ונשאר לגו' שני (דאין עשה מונח תרתי) ולכן לגין ארבעים ולא שמונים. כי המהרש"ל סבר דאונם תרתי אין העשה מונח, אי' מונח הגו'. ותוס' דלא תני כן, דסל' דכיון דאיכא תרתי לגוין, אין העשה מונח כלל.

אלתרלי דברי הריב"ל פלוגל, אינו תוס' בקידושין מדינא דגשים אפשר לומר כמה ישובים לזה. (א) שי' הרמבן הא' דהיבא לכל ועשה, אלא דהעשה הוא צמוק, כיון דגשים חיובות בלוגו, חיובות לכל העשה (בהדי הלוגו) ולא כתוס' דכן, לפי' לא נשים מוצאות בעשה דשבת/ בהדי הלכה לא תעשו. (ב) שי' הפנ' (ביבה ל') דנטרו נשים בצמוק היינו אינו מצוה דהוי בקול, דהלו"ד הוא מתנלין, ונטרות לעשות. אבל היכא דהוא מצוה דשבת/ הוי בשוגג, לא לעשות, לא נשים חיובות. וכן הקרבנות בעלוקם לקידושין שם בכל, ויש דמדיק מגמ' סוכה כה ע"ב היטר לבי הוצרת לרבות נשים לתרומה והבל.

ושי' לו מוסברת לפי' הראשונים דמסבירים פטור צמוק דגשים, משום דמשועבדות לבעלין, וזה שייך רק במצות בקול, ולא בקיומי מצות דהן בשוגג. (ג) הפנ' (קידושין שם) יש מי' לתוס' שם דגשים ישנו קדשים בוס, דיבא עשה דשרינה ליאתה הלכ' דוס (דליבא בה עשה), מי' ר', והוי אינן מצוות בקיום עשה דשרינה דגשים, דהוי שרינה

קדשים אינם בטילה, והוי נמלא ונשים פטורות. ובכל דברי המלך דהא דשרינן קדשים אינם בטילה, היינו רק לגבי. אבל פסולים אחרים, הם בטילה ואם קיי הקדש. דהוי מה דשרינן קדשים (דשמאל ובולב) מה שאין הנמלא.

ועוד אבל דקי הקדש הוא, כל דהי קדשים פטורות מקום מצות שרינה, דהוי נמלא, מיהו בשרינמת מקומות מצוה, הם בקום מצות (שאינם חובות) עכ"ל אמר עדלת, ושפיר הקדש הקדש.

והוא דאיבו מחלוקת המשנה, הת טבר דאפשר לבן לבכן על מה שהנמלא, ושי' הרמבם לא כן, הקם מיירי לענין הרבה, דלא לומר דבלו, אבל קום המצוה איבו בהו.

ועוד קבל (קדשי, קטר אחרון אות קמ"ד) דהלכה מהרמבם דבחיבת עצה ללא הוא הם בבהמה. והרמבם הלה מאת בחלוקת אי נשים סומכות השם, אבל אמר מהם דמקומות המצוה. דאילו לגבי נשים סומכות חובה, כל דהם קום מצוה ליבא הקדשים.

ועוד אבל כך הקדש לפי הסלמה רב, דהיבו דהוי חוב אחד, ואיבו הכסף נמן בטילה דאמר לעשות אות, לה מה שהנמלא. ולכך לאור מה שהנמלא בגון חלין, דהלה מפסיק נמן המצוה, ולאחרת הוי מצוה מהודשת.

עכ"ל אבל דהרמבם טבר בקי הפנ' בלעיל, דאינן מצות בשרינה קדשים דהוי נמלא, ואינם בקום המצוה כלל. לכן ליבו להקשות קדשים ישרנו קדשים בו"ט (דליבו עצה דשבתות מבייהו).

ובמס' בבא (דף ג') תנא מתיר בדם ג' לו אבינו הישמעאל, אוו שגדל אל תתציר שלנו ישמעאל
לו שגדל איש כור אני ד'. כולכם חייבים בכבודו. ומן הקמ' לל קבל, היו עשה
מהני לת ועשה, ואין עבלת ועשה, אינטריך סבר הוגל והלוש כבודם (אלוהו) ובר.
קבל. ורשי מן דקן הקמ' מל הו דגל אבינו אל תתציר, דגל קבל, בלוה
אין עשה דבבוד דמי לת ועשה דבבדה, אולם בנוס מנרשי (דפון ל' ה') דקן
הקמ' הוא מל הו דגם אל אבינו הישמעאל, ועל מנשי מנגל דאין עשה דבבוד דמי
לת ועשה דבהן. ונהנו נמא לנו הנוס הקבלים בלעיל, דהיבו מיבנו לת ועשה,
אין העשה דחה כלל, ואם עבר מלנה מל הלת. מוכנ פ' הקמ'ו, דגל קבל
אינו ד' מנגל דאין עבלת ועשה. אבל לנו הבינו, דהלת נבמת, אלו
דאין עשה דמי עשה, נמצנו דגם אבינו אל הישמעאל, אם מנגב דאין עשה דבבוד אל,
דמי עשה דשומה, אם ישמעאל לו ילנה, ולכן בני קבל אינו ד' לומר בליבו
כל עשה דבבוד בבהל, וכאן דאין עשה דבבוד, ל ילנה מל הישמעאל.
ומני בריך הקמ'.

ולנו נרשי דקני ק' הקמ' מל אברהם, לא ק', בליבו מלנו מל הלאו
בלו תנכ להעלם, משום דהוי לאו שאבא.

ומיאב הקרלנו ז"ל (בבל"מ) מנו מה דבן הקמ (נ' מתרים) למני בני קבל
בלו ישמעאל לאבינו, מנגל דאבינו רשע ונח בבבודו. ומוזר הקרלנו כמון דלעלת
לה רשע, הבנו דמבנה לו לבבינו לו לקנלת, ומתנלו מבנהו לנו הבן, ולה רשע,
ולכנ מן הקמ' מנגר למני בני קבל בליבו בבבוד אם בבנו, מנגל דאין עבלת ועשה,
וכאן שכן, הרי מבנה לעשות עבירה והוי רשע, ומתנלו אח בבבודו, ומתנלו אנלו מבנה
בבבוד אם בבנה, ומתנלו אם עבר, וטינו מבנו לנה, דהרי ליבו כל מבנ כבה. ונוש.

ובאמת בלעיל, התוס' בעמוד (ה' ע"ב) פי' דקו' הגמ' בלעיל (לד) קאי אם אזל אבו אל תחביר אבידה, דקאי לת ועשה הבעה בכל עייש, הלכך אפי' לל קאי, תפול דאין עשה דוחה לת ועשה עייש. ועל מה, דבשלמא לפ' תוס' הקושיא הנ"ל, שפי' פרין תפול דאבידה הוי לת ועשה, והלאו אלים, ודאי צריך לקיים מצות השבת אבידה, ולפי' פרין הגמ'. אבל לפי' הריב"א דהלת נחמא, אלא דיבא עשה דבבוד אב, (לא להחציר) נגד עשה (דהשבת אבידה), ועוד דבבוד דשני העשיים מתקשים אהדדי, צריך לעבור על העשה בשלת, ולא לעבור דלו"ר. נמצא דמצות כבוד אב, אם יקיים מצות כבוד, ולא יחציר, יבטל עשה דאבידה בשלת, ולהיפך, אם יקיים מצות השבה, יבטל את העשה דכבוד אב בשלת, והדין בזה, דיכול לעשות איזו מצוה שירצה, ולכן בעי' קאי לומר דליבא עשה דכבוד אב, ומשום אינו ד', וצריך לקיים מצות השבה. x)

ואומר אדרי משה (ס' יד) התוס' בעמוד (ה' ד') מן לל קאי אינו ד', דאם אומר לו לתלל שבת אלא ישמע לו, תפול מהא דאמ' דהוא ואבו מלקבלין על השבת, וכמו דאמ' אבו אומר לו בשקני מים והוא אומרת השקני מים, מצוה לשמע לאבו, שאתה ואמך חייבים בכבודו.

ומתרצים דהתם יש ב' מצות, לקיים עשה דכבוד או לקיים המצוה, ופקיבם מע, ומלא אמ' שפיר דאתה ואבו חייבים במצוה וכמו לגי הבקשני מים דלעיל. אבל אם אומר הוא בשל לי לעבור על לת, אם עאלת, דצה לס' לומר שאתה ולהיפך חייבים בכבודי, דהוי מצות התורה היא דעדלת.

ולפי ניחא, דהיבא דל' אבו אל תחציר אבידה (ותבוא לי לוצלות) מן הגמ'

---

x) ועוד יש חלקין הבא, דעפי דלפ' הריב"א הלת נחמא, אינו אוסרים איבא, אלא לבאור כי מעלה

לא קיבל שלום ישראל לו, פשוטו כמשמעו אין עצה כביכול מהי עצה ההשבת אבידה, ובכלל הבריחה ביבל לעשות מה שיבבה ובבלעדיו, מיהו לצה מהנו השבתו שאתה ואדם חייבים בהשבת אבידה, שלא יהי הבריחה ביבל

הערה בדברי הגאון מלכי צדק, הגאון מלכי להיות דבריו קיבל שלום אפי לדבר מצוה, הכבוד בלעדו ליבא, ועוד ביבו, ומן הגאון תיפול אין עצה (בקיבוץ מצוה) מהי העצה (בשלום הן). ולא קבל. ומתבטא הגאון דהיינו אומר דעשה בשבת מצוה מהי העשה בשלום הן, דגדול השלום כי הוא. וכי מהי פרים הגאון, ומהי הכבוד ביבו אלו עין הסתכלים אחרים, ושניהם, אם לא יקיים הלו בשלום, ויקיל בהבריחה ביבל. ולפי הכבוד אם יכולים לקיים מצוה, יקיל העשה בשלום, בשלום. וכן אם שלחנה יקיים מצוה שלום, יקיל העשה בקיים מצוה בשלום, אבל הבריחה ביבל לעשות לפי בצונו, ולכן בזה קבל שלום תשלם אפי לדבר מצוה, דאין הבריחה ביבל אלו בכין לשלם, ומהו פרים הגאון.

(כי הנרלוקל מה ושיעור דבר)

מה שהעיר לעיל (עמ' ה' בקונטרס) בל בכוונת אמרי-משה, דבשלום הכבוד בכין מלגלגת ויצי של קריבה בדרלת ולכבוד מלגלגת, אבל איסור לאו איסור. אולם בבבוד אם בלעדיו, הרי ליבא מלגלגת אל אבידה (אם עובר אל לא תוכל להתעלם, דהוי לאו אבל), אלא העשה דהי הלכת אל האיסור, לפי הכבוד, ושניהם הן אמרת ובלעדיו